

ΣΑΒΒΑΤΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΤΕΥΧΟΣ Α'. Ἀριθ. 35.

Σάββατον 5/17 Αὐγούστου 1878.

Τιμή 3 χαρτόγραφα.

Κωνσταντινούπολις 4/16 Αὐγούστου.

Η ΝΕΑ ΟΡΟΘΕΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΓΡΑΜΜΗ.

Ἡ ἐν Ἀθήναις ἐκδιδόμενη ἐφημερίς *Νεαί Ἰδέαι* δημοσιεύουσι τὸ κατωτέρω ἄρθρον περὶ τῆς νέας ὁροθετικῆς κατὰ τὸ συνέδριον τοῦ Βερολίνου γραμμῆς, ἐξ οὗ καταφαίνεται τὸ φρόνημα τῶν ἐν Ἑλλάδι περὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

Ἡ νέα μετὰξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας ὁροθετικὴ γραμμὴ δέον, κατὰ τὰς ὀριστικὰς περὶ τούτου ἀποφάσεις τοῦ ἐν Βερολίνῳ συνεδρίου, νὰ τεθῇ ἐπὶ τῆς κοιλάδος (vallée) τοῦ Πηνειοῦ ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ τῆς τοῦ Θυάμειδος ἐν Ἡπείρῳ. Γνωστὸν ποία εἶναι ἡ γεωγραφικὴ ἐννοια τοῦ ὅρου κοιλάς. Περιλαμβάνει αὕτη πάντα τὸν χώρον, τὸν ἀρχόμενον ἀπὸ τῶν κλιτύων τῶν ὀρέων, ὧν τὰ ὕδατα χύνονται ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ, τοῦ διαδρέγοντος τὴν κοιλάδα καὶ διδόντος αὐτῇ τὸ ἴδιον ὄνομα.

Ἐν ταῖς μακράς συζητήσεσι τοῦ συνεδρίου περὶ τῶν πρὸς τὴν Τουρκίαν ὀρέων τῆς Βουλγαρίας καὶ τῶν ἄλλων σλαβικῶν κρατῶν, πολὺς ἐγένετο λόγος καὶ μεγάλῃ ἀπεδόθη σημασία εἰς τὸ νὰ ἔχῃσι τὰ νέα αὐτῶν σύνορα στρατηγικὴν ἀξίαν τοιαύτην, ὥστε νὰ προλαμβάνωνται ὅσον ἐνεστι ἐν τῷ μέλλοντι αἱ κατὰ τῆς ὀθωμανικῆς ἐπικρατείας ἐπιδρομαί. Τοῦτο ἐκρησάμευσεν, οὕτως εἰπεῖν, ὡς γνώμων εἰς τὴν διαγράψιν τῶν ἐκεῖσε ὁροθετικῶν γραμμῶν. Περιττὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸν αὐτὸν κανόνα ἐνόει νὰ ἐφαρμόσῃ καὶ ἐπὶ τῶν ἐλληνικῶν συνόρων τὸ συνέδριον, πολὺ δὲ πλεόντερον μάλιστα ἐπὶ τούτων, καθότι εἶναι γνωστὸν ὅτι ἐν ἑκ τῶν σπουδαιωτέρων ἐπιχειρημάτων ἡμῶν καὶ τῶν φίλων ἡμῶν ὑπὲρ τῆς ἀνάγκης τῆς τροποποιήσεως τῶν νῦν ὀρίων ὑπῆρξεν ἡ πλημμελής αὐτῶν κατὰ τὸ 1832 διαγράψις, ἥτις οὐδὲν σχεδὸν παρέχει εἰς τὰς δύο ὁμοῦς ἐπικρατείας

φυσικὸν ὄριον χωρισμοῦ, δυνάμενον νὰ προλαμβάνῃ τὰς ληστρικὰς ἐπιδρομὰς καὶ διευκολύνῃ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς ὁροθετικῆς γραμμῆς.

Γνωστὸν ἀφ' ἑτέρου ὅτι ἡ νέα στρατηγικὴ, ἀναζητούσα τοιαῦτα σημεῖα φυσικῶν ἀμυντικῶν γραμμῶν μετὰξὺ δύο χωρῶν, προτιμᾷ σήμερον πρὸς τοῦτο ἀντὶ τῶν ποταμῶν τὰς σειρὰς τῶν ὀρέων. Ἐπεταὶ λοιπὸν ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἢ ἐπὶ τῶν κοιλάδων τοῦ Πηνειοῦ καὶ Καλαμᾶ ὁροθετικὴ γραμμὴ δὲν πρόκειται νὰ ἀναζητηθῇ εἰς αὐτὸν τὸν ῥοῦν τῶν δύο ποταμῶν, ἀλλ' εἰς ἄλλα ὀρεῖνὰ αὐτῶν σημεῖα πρὸ πάντων.

Ἐδῶ τώρα δύναται νὰ ἐγερθῇ τὸ ἀκόλουθον ζήτημα. Ὅπως ἡ Ἑλλὰς θέλει ἰσχυρισθῇ ὅτι τὰ ὄρια πρέπει νὰ τεθῶσιν εἰς τὰς κορυφὰς τῶν πρὸς βορρᾶν ὀρέων, τῶν ὁποίων τὰ ὕδατα ἐκ τῶν μεσημβρινῶν αὐτῶν κλιτύων χύνονται εἰς τοὺς ἐν λόγῳ ποταμούς, οὕτω δύναται καὶ ἡ Τουρκία νὰ ζητήσῃ ἵνα ἡ ὁροθετικὴ γραμμὴ χαρὰθῇ ἐπὶ τῶν πρὸς μεσημβρίαν διότι αἱ κοιλάδες περὶ ὧν ὁμιλεῖ ἡ ἀπόφασις ἀρχόμεναι ἐκ τῶν πρὸς βορρᾶν ὀρέων φθάνουσι μέχρι τῶν πρὸς μεσημβρίαν. Ἀλλὰ τὸ ἄτοπον, εἰς ὃ ἤθελε μᾶς φέρεται ἡ παραδοχὴ τοῦ τοιούτου τῆς Τουρκίας ἰσχυρισμοῦ, ἀρκεῖ ὅπως καταδείξῃ τὸ ἀπαράδεκτον αὐτοῦ. Τῷ ὄντι, ἂν ἀναζητήσωμεν τοιαῦτα πρὸς μεσημβρίαν ὄρη, ἐν μὲν τῇ Ἡπείρῳ εὐρίσκουμεν ἴσως τινὰ, ὀλίγας λεύγας ἀπὸ τῶν νῦν μεθόριων ἀπέχοντα, ὡς τὰ τῶν Τζουμέρκων μέχρι Πέντεπηγαδίων· ἀλλ' ἐν Θεσσαλίᾳ, ἐκτὸς τῆς ἀσημάντου δυτικῆς σειρᾶς τῶν Ἀγρᾶρων, μᾶτην θ' ἀνεζητούμεν ἄλλο πρὸς μεσημβρίαν ὄρος, καὶ θὰ ἠναγκαζόμεθα οὕτω ἵνα καὶ τὸ νέον ἡμῶν ὄριον θέσωμεν πάλιν ἐπὶ τῆς σειρᾶς τῆς Ὄθρυς. Ἐν ἄλλαις λέξεσι διὰ τῆς τοιαύτης ὁροθεσίας πρὸς μὲν τὴν Θεσσαλίαν δὲν θὰ ἐλαμβάνομεν οὐδὲ χιλιάδα στρεμμάτων γῆς, ἐκ δὲ τῆς Ἡπείρου θὰ μᾶς ἐδόδετο μόνον τὸ Βαδοβίτζι καὶ ἐν τμήμα τῶν Ἰζουμέρκων. Καὶ νὰ τὸ φαντασθῇ τις ἀπλῶς θὰ

ἦτο γελοῖον. Ἄλλως δὲ εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸ συνέδριον ἀποφασίζον, ὡς ἀποφάσισε, τὸν ῥοῦν τῶν ποταμῶν ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν ὡς τὸ ἡμεῖς τῶν ἀξιώσεων τῆς Ἑλλάδος. Ἐκτὸς τούτου, τῆς ἐκφράσεως vallée ἐγένετο ἤδη χρῆσις ἐν τῷ συνέδριῳ καὶ περὶ τῆς ὁροθεσίας τῆς Βουλγαρίας, ἢ Σερβίας ἢ Μαυροβουνίου προειμένου· πανταχοῦ δὲ ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο ἡρμηνεύθη.

Ἀλλὰ μήπως καὶ ἡ διαχωράζουσα τὰ ὅρια τοῦ ἐλληνικοῦ βασιλείου τῷ 1832 ἐπιτροπῇ δὲν ἠναγκάσθη πολλάκις ν' ἀπομακρυνθῇ τοῦ γράμματος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει συνθήκης, ὅσαςκις ἀνεφέροντο ἐν αὐτῇ κοιλάδες ἢ ρεύματα ποταμῶν ὡς ὅρια, καὶ ν' ἀναζητήσῃ ἐνίοτε πολὺ ἀνωτέρω σημεῖα ὁρεινὰ. ἐκπληροῦντα ὑπώσσουν τοὺς ὅρους καλῆς ὁροθετήσεως καὶ παρέχοντα εἰς τὰ δύο κράτη φυσικὴν ἀμυντικὴν γραμμὴν; Εἶναι τὸ προηγούμενον τοῦτο ἀρκούντως ἐνδεικτικὸν τῆς ἀρχῆς, ἐφ' ἧς κατ' ἀνάγκην θὰ στηριχθῇ καὶ ἡ μέλλουσα ὁροθεσία. Μὴ λησμονῶμεν δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι οἱ δύο ποταμοὶ Πηνειὸς καὶ Θύαμις, καὶ μάλιστα ὁ δεύτερος, κατὰ τὸ πλεῖστον διάστημα, ὑπερδιανύουσιν, εἶναι κατὰ τοὺς περισσοτέρους μῆνας τοῦ ἔτους ἀπλῶς χεῖμαρροι, εὐκόλως διαβατοί, καὶ ὡς τοιοῦτοι ὅλως ἀκατάλληλοι ὡς ὅρια δύο ἐπικρατειῶν.

Συνάγεται ἐκ τούτων ὅτι, κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς ἀποφάσεως ἡ νέα ὁροθετικὴ γραμμὴ, ὅπου ὁ ῥοῦς τῶν ποταμῶν δὲν δύναται πρὸς τοῦτο νὰ χρησιμεύσῃ, πρέπει νὰ τεθῇ ἐπὶ τῶν πρὸς βορρᾶν τῶν κοιλάδων Πηνειοῦ καὶ Θυάμιδος ὁρέων.

Δὲν ἐπαγγελλόμεθα νὰ διαχωράζωμεν ὥδε ἐν λεπτομερείᾳ τὴν γραμμὴν, ἣν ὀφείλει ἡ Ἑλλὰς νὰ διεκδικήσῃ παρὰ τῆς Τουρκίας, ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς τοῦ συνεδρίου στηριζομένη. Ἀρκοῦμεθα μόνον ὑποδεικνύοντες, ὅτι ἡ γραμμὴ αὕτη δέον νὰ στηριχθῇ τοῦλάχιστον ἡμῖν ἐκ μὲν τῆς Θεσσαλίας τὰς ἐπαρχίας Βώλου, Φερσαλλίων, Καρδίτσας καὶ Ἀλμυροῦ, τὴν τῆς Λαρίσσης σχεδὸν ὁλόκληρον καὶ ἐκ τῆς τῶν Τρικάλων τὸ πλεῖστον· ἐκ δὲ τῆς Ἠπείρου ἐκτὸς τῆς ὑποδιοικήσεως (μουτεσαριφλικίου) Πρεβέζης καὶ τοῦ καϊμακαλικίου Παραμυθίας, τὴν ἐπαρχίαν Ἰωαννίνων ὁλόκληρον μετὰ τὰ τέσσαρα αὐτῆς τμήματα ἢ ναχιγέδες, ἧτοι Τσακαβίστας, Κουρέντων, Μαλακασίου καὶ Ζαγορίου, τὸ μουδιρλίκιον Μετσόβου, καὶ μικρόν τι μέρος τοῦ καϊμακαλικίου τῶν Φιλιατῶν.

Οὕτως ἀρχομένη ἡ γραμμὴ αὕτη ἐκ τοῦ ὄρους Πλαταμῶνος ἐν Θεσσαλίᾳ, καὶ προχωροῦσα ἐπὶ τῶν ὁρέων Πινάκας καὶ Ἀνάληφας θὰ διέρχεται παρὰ τὴν

Τζερίτσανην ἐπὶ τοῦ ὄρους Μελοῦνα, θὰ διέσχίζει τὰ Χάσια ὀλίγον ἀνωθεν τῆς Βερδικούσιας, ὅπως, διερχομένη πρὸς βορρᾶν τῆς Καλαμπάκας καὶ τῶν ὄχυρῶν μοναστηρίων τῶν Μετεώρων, καταλήξῃ εἰς τὸ ὄρος Μαυροβοῦνι. Ἐκεῖθεν, ἀφίνουσα ἐκ δεξιῶν τὴν Μηλιά, θὰ κατήρχετο ἐκ τῶν κορυφῶν τῶν ὁρέων ὅπως πέσῃ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Βιώσας (Ἀώου), ὃν θὰ παρακολουθεῖ ἐπὶ πολλὰς ὥρας σχηματίζοντα τὸ γνωστὸν τοῦ Βίκου χάσμα, ὅπερ χωρίζει φυσικώτατα τὸ Ζαγόριον ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης, εἴτα δὲ λαμβάνουσα τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους Λάζαρης θὰ ἐρθανε, διασχίζουσα τὴν κοιλάδα τοῦ Βοϊδομάτη, εἰς τὸ Μεσοβοῦνι, διὰ νὰ κατέλθῃ διὰ τῶν κορυφῶν τῶν ὁρέων εἰς Ζαροβίναν, καὶ ἐκεῖθεν διὰ τῆς πειρᾶς τοῦ ὄρους Σιούτιστας εἰς Κριτζούνισταν καὶ κατωτέρω εἰς Λερτοκαρυὰ, ὅπου θὰ συνήντα τὸν ῥοῦν τοῦ Καλαμᾶ, ἵνα τὸν παρακολουθήσῃ μέχρι τῶν ἐκβολῶν του. Ἡ τοιαύτη γραμμὴ ἔχει τοῦτο πρὸ πάντων τὸ πλεονέκτημα, ὅτι πανταχοῦ σχεδὸν διέρχεται ἐπὶ σημείων φυσικῶς χωρίζοντων τὴν χώραν καὶ ὄχυρῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, παρακολουθεῖ δὲ πολλαχοῦ αὐτὰς τὰς γραμμάς, αἵτινες χωρίζουσι καὶ σήμερον διοικητικῶς τὰς διαφόρους ἐπαρχίας ἀπ' ἀλλήλων.

Αἱ χώραι ἃς θὰ προσεκτιζοτο τοιοιτοτρόπως ἡ Ἑλλὰς ἔχουσι περίπου τὸν ἐξῆς πληθυσμόν.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

	Χριστ.	Μωαμ.	Ἑβρ.
Καϊμακαλικί Βώλου	50000	3200	—
"	16500	5500	1000
" Καρδίτσας	31000	5000	—
" Ἀλμυροῦ	6000	2000	—
τὰ λαμβανόμενα ἐκ τοῦ			
τῆς Λαρίσσης	52000	12000	2000
" Τρικάλων	32000	2000	300
Ἰσορρομία	187500	30200	3300

ΗΠΕΙΡΟΣ.

	Χριστ.	Μωαμ.	Ἑβρ.	Πόλ. χ.
Ἐπαρχία Πρεβέζης	10500	1200	50	39
Καϊμακαμ. Ἀρτης	35000	4000	650	119
Μαργαριτ.	4200	14500	—	41
Πάργας	5800	1000	—	4
Πόλις Ἰωαννίνων	11000	5000	3000	1
Ναχιγές Κουρέντων				
(Ἰωάννινα)	36000	—	—	82
Ναχιγές Ζαγοράς	24500	—	—	46
" Μαλακ.	13500	—	—	58

Τζαρκοβίτσα.	8500	—	—	46
Καϊμακαμλ. Παρχιμ- θίας	10500	4500	—	67
Μουδιρλ. Μετσόβου	7000	—	—	7
τὰ λαμβανόμενα ἐκ τοῦ τῶν Φιωλιωτῶν	3000	200	—	46

ἄθροισμα 169500 27400 3700 526

Ἐξ ὧν Ἑλληνόφωνοι μὲν 158,000. Ἀλβανόφωνοι 32,600 καὶ Βλαχόφωνοι 10,000. Ἐν συνόλῳ δὲ οἱ κάτοικοι τῶν ἀνωτέρω ἐπαρχιῶν Ἡπείρου καὶ Θεσσαλίας 424,600, πόλεις δὲ καὶ χωρία 526.

Δὲν συνιστῶμεν πολὺ τοὺς ἀνωτέρω ἀριθμοὺς, οὐδ' ἐπιμένομεν εἰς τὴν ἀκρίβειαν αὐτῶν· διότι ἐν Τουρκίᾳ ἡ κατάστρωσις στατιστικῶν πινάκων εἶναι τὸ δυσχερέστατον τῶν ἔργων, καὶ οἱ τελειότεροι αὐτῶν δύνανται ἐνίοτε ν' ἀπέχῃσι τῆς ἀληθείας κατὰ 20 0/0 ἢ καὶ πλέον. Ἀλλ' ὅπωςδήποτε θεωροῦμεν τὰς ἀνωτέρω πληροφορίας ὡς τὰς ἀκριβεστέρας πατρῶν καὶ ἐπαρκεῖς ὅπως δώσωσιν ἰδέαν τινὰ τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τῶν θρησκευτικῶν ὑποδιαιρέσεων τῶν κατόικων τῶν ἐν λόγῳ ἐπαρχιῶν.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, εἴτε ὁ ῥόυς τῶν ποταμῶν Πηνειοῦ καὶ Οὐράμιδος, εἴτε τὰ πρὸς ἄρκτον τῶν κοιλάδων αὐτῶν ὅρη ληφθῶσιν ὡς σύνορα, ἡ πόλις τῶν Ἰωαννίνων καὶ ὁλόκληρος αὐτῆς ἡ ἐπαρχία, ἣν ἡ Γ. Πύλη λέγεται διατεθειμένη νὰ ἀρνηθῇ, ἀναγκαίως συμπεριλαμβάνονται εἰς τὰς ἀποδοθείσας τῇ Ἑλλάδι χώρας. Ἀπὸ τοῦ παρὰ τὸ Μέτσοβον ὄρους Μαυροβουνίου, ἐνθα αἱ πηγαὶ τοῦ Πηνειοῦ, μέχρι τοῦ Μαυροβουνίου, ἢ τῶν Δολιανῶν, ἐνθα αἱ τοῦ Καλαμά, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀχθῇ γραμμὴ ἐνώσεως μὴ ἀρίστα ἐντεῦθεν αὐτῆς τὰ Ἰωάννινα.

Ἐν Γαλλίᾳ ὑπάρχουσιν ἤδη 4000 περίπου φωτογραφικὰ καταστήματα, ὧν ἡ ἐτησίᾳ πρόσδοσις ὑπερβαίνει τὰ 30 ἑκατομύρια φράγκων. Ἐκ τούτων τὸ τρίτον ἀνήκει εἰς τὰ ἔξοδα τῆς παραγωγῆς, τὸ ἕτερον τρίτον εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ τὸ τελευταῖον εἰς τὰ γενικὰ ἔξοδα καὶ κέρδη. Ἡ φωτογραφία ἀνεκαλύφθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Niepce κατὰ τὸ 1827, εἶτα δὲ ὑπὸ τοῦ Daguerre, ἡ δημοσίευσίς τῶν πειραμάτων τοῦ ὁποίου κατὰ τὸ 1829 εἰσήγαγε τὴν νέαν ταύτην τέχνην εἰς τὴν κοινὴν χρῆσιν.

ΠΕΡΙ ΔΗΜΕΥΣΕΩΣ ΕΙΤΕ ΕΚΚΛΗΚΕΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙΣ.

Ὁ λόγος, ὃν ἐξήνείκεν ὁ ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ σταυρωθεὶς, ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνον ζήσεται ἄνθρωπος, εἶναι ἀληθέστατος. Δὲν εἶναι μόνον ὁ ἄρτος, εἴτε ὁ ἀὴρ καὶ τὸ ὕδωρ, τὰ ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα πρὸς συντήρησιν τοῦ ἀνθρώπου· ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα τινὰ λεληθότως τὴν αὐτὴν τοῖς ἀνωτέρω παρέχοντα τῷ ἀνθρώπῳ χρησιμότητα· ἐν ἐκ τούτων εἶναι καὶ ἡ ἰδιοκτησία. Εἶναι δυνατόν νὰ φαντασθῇ τις ἀνθρώπον οἰασσάμενον ἡλικίας, ἡ τάξεως, ἡ πολιτισμοῦ, μὴ διεκδικοῦντα, ἔστω καὶ ἐλάχιστόν τι, ὑπὲρ αὐτοῦ ὡς ἴδιον κτῆμα; Ἐντεῦθεν γίνεται δῆλον πόσον ἀναγκαῖα καὶ σπουδαία ἔμα ἡ ἰδιοκτησία καὶ ὅπως ἡ πολιτεία ὀφείλει νὰ προστατεύῃ καὶ συντρέχῃ αὐτῇ. Τοῦτο ἄπασαι αἱ σημεριναὶ νομοθεσίαι διακηρύττουσι, διαφωτισθεῖσαι ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ, ἐνῶ αἱ ἀρχαῖαι, ὡς ἡ ἐλληνικὴ καὶ ἡ ῥωμαϊκὴ, ἐν ἀγνοίᾳ ἔτι καὶ σκότει οὐτος τοῦ περὶ ἰδιοκτησίας ζητήματος, ἀνεγνώριζον καὶ ἐπέτρεπον καθ' ὠρισμένας περιστάσεις τὴν δήμευσιν τῆς περιουσίας τῶν πολιτῶν. Σήμερον ἐν σπανίᾳ τινὲ μόνον περιστάσει ἐδόθη τὸ δικαίωμα τοῦτο τῇ πολιτείᾳ, καὶ τοῦτο ἕνεκα λόγων γενικοῦ καὶ ὑψηλοτέρου συμφέροντος, ὡς ὅταν δημεύωνται τὰ ἐργαλεῖα καὶ τὰ προϊόντα τῶν κιθηλοποιῶν, ἢ τὰ ἀπηγορευμένα ὄπλα, ὅτε δυνατόν τὸ γινόμενον νὰ θεωρηθῇ οὐχὶ ὡς δήμευσις περιουσίας, ἀλλὰ μᾶλλον ὡς μὴ ἀναγνώρισις τοῦ ἐπιδεκτικοῦ συναλλαγῆς τῶν δημευομένων πραγμάτων.

Ἀλλὰ καθὼς ἐν τῇ ἱατρικῇ ὑπάρχουσι περιστάσεις, καθ' ἃς ἐπιτρέπεται οὐχὶ μόνον ἡ ἀποκοπὴ γαγγραινώδους καὶ σεσηπότος μέρους τοῦ σώματος πρὸς πρόληψιν ἀφεύκτου κινδύνου, ἀλλὰ καὶ ὅλως ὑγιоῦς καὶ ὑπερτρεφοῦς, διότι τὸ μέρος τοῦτο ἢ παρακωλύει τὴν κίνησιν μέλους τινὸς τοῦ σώματος, ἢ ἐπιπροσθεῖ εἰς τὴν αἰσθησιν, οὕτω κατὰ τοὺς περὶ τὸ δίκαιον ἀσχολουμένους ἐπιτρέπεται ἐνίοτε καὶ ἡ καθαρὰ δήμευσις ὑπὸ τῆς πολιτείας πραγματικῆς περιουσίας. Ἐντεῦθεν ἡ δήμευσις, εἴτε, ὅπως ἄλλως λέγεται, ἐκλαΐκευσις (secularisation) τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἢ μοναστηριακῶν κτημάτων. Ἰδωμεν κατὰ πόσον δικαιολογεῖται τὸ ἀντικρυς ἐναντίον τοῦτο εἰς τὰς περὶ τοῦ ἀπαραβιάστου τῆς ἰδιοκτησίας τεθείσας ἀρχάς.

Οὐδεμίᾳ ἀμφιβολίᾳ ὅτι δικαίως πράττει καὶ ἐννόμως ἡ ἀρχὴ δημεύουσα καὶ διανέμουσα τοῖς πολίταις